

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . . . 12 kor.
 Fél évre . . . . . 6 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 kor.
 Egyes szám ára . . . . . 12 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adatkak vissza.

Petőfi.

Ma van a gyászos emlékeztető segesvári ütközetnek ötvenharmadik évfordulója. S egyben ma van évfordulója azon szomorú napnak, melyen meghalt Petőfi Sándor, a három századon át bujdosó hazafiság minden keservének, minden vágyának és minden reményének megtestesülése, akinek nevében ma már összetalálkozik a magyar ember egész önérzete és nemzeti aspirációja.

Egy rövid napra, vagy bár egy-két órára megállapodunk az évfordulónál; elhallgat a létért való küzdelem zaja; szünetet tart a széthúzás, a különböző természetű törekvések bántó surlódása; s akinek nincs mit elhozni a lelke melegeiből, még az is osztakozik az emlékezés ünneplőivel, ahogyan a némanak is lehet része a zsoltarénekes áhitatában, bár a savát nem érti, nem mondja is.

Ez a nap tulajdonképpen nem is a halálunk a napja, hanem a költő által képviselt eszméknek s az ő örök életének ünnepi napja. Fél század óta nem tudtuk elhinni, hogy ő meghalt a mi számunkra. Hol távol világrész biztos révében, hol megint börtönök mélyseges fenekén kereste, kutatta őt a felhő sötéte alatt napot sejtő képzelet. Látták viharban; vélték nyugalomban; csak elvesztek, csak halottnak nem tudta tartani őt a néphit soha, minden bizonyító körülmény dacára sem.

S ezen hit, ezen fanatikus ragaszkodás az ő meg nem szűnt létének hitéhez, amely mint hervadhatatlan virágfűzér az oltárképet, fonja-öleli körül a nagy költő elete mozzanatait: ez a legnagyobb biztosítéka, ez a legerősebb alapja az ő halhatatlanságának, örökkévalóságának.

Ha ellenünk lázadnának az elemek; ha jönne föld-rengés, mely a „harc mezőjén“, ott a segesvári sikon ledöntené az ő megkoszorúzott emléket; ha vándor népek áramlata valaha kitörölne minket az elő nemzetek sorából, s csak egy, az Isten kegyelméből való hírmoudót hagyna meg belőlünk: úgy bizonyára ez az, a csodára megmaradt kiváltságos egy hirdetőjévé válnék az el-

pusztult világ, a kiirtott nemzet örökeltű dalnokának, ki — miként a biblia leányzója — „nem halt meg“, sőt nem is alszik, csak átváltozott, csak eltűnt, csak feloszlott a magyar mindenségben, a magyar lélek gondolatában, érzésében és akaratában.

SZEMLE.

A közigazgatás egyszerűsítése. A belügyminiszterium kodifikáló osztályában a nyáron is javában dolgoznak a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX., valamint a vármegyék pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. törvények végrehajtási munkálatain. A június hónap tartott közigazgatási szaktanácskozmányokon letárgyalt ügyviteli szabályrendelet-tervezetek megfelelő átdolgozásán kívül immár elkészültek az egységes kézbesítési utasításnak, továbbá a vármegyei, törvényhatósági és r. t. városi, valamint a községi gyámpénztári pénzkezelésre és számvitelre vonatkozó részletes szabályzatoknak előadói tervezetei. Ezeket, ugyszintén a meg hátralevő, de már szintén kidolgozás alatt álló végrehajtási rendeleteket a belügyminiszter az ez év őszei egybehívandó újabb szaktanácskozmányok birálata alá fogja boesátani.

Tisztviselők vasárnapi munkaszünete. Ugo-csa vármegye közönsége igen érdekes kérvényt intézett az országgyűlés képviselőházához, melyben a tisztviselők vasárnapi munkaszünetéről van szó. Ugo-csa vármegye közönsége ugyanis, hivatkozva a vasárnapi munkaszünetéről szóló törvényre, mely a társadalom némely tagjának, nevezetesen az iparosnak, kereskedőnek vasárnapi munkaszünetéről gondoskodik, arra kéri a törvényhozást, mondja ki, hogy a vasárnapi munkaszünet kiterjed a tisztviselőkre is és hogy vasárnapokon a hivatalok működése is szünetelni fog. A kérvényt, mely jogos és mindenek felett méltányos, októberben fogja tárgyalni a képviselőház és nagyon valószínű hogy Ugo-csa vármegye kerelmét, melyet addig bizonyára más törvényhatóságok is támogatni fognak, teljesítendőnek fogja véleményezni.

Az új országház építésének befejezése. Az állandó országház építése a befejezéséhez közeledik. Az építő-bizottság, valamint a műszaki vezetőség min-

den lehető elkövet, hogy az épületet szeptember havában rendeltetésének átadhassák. Csávossy Béla háznagy, aki most épült fel betegségből, naponta személyesen győződik meg a végzett munkáról. Az új országház képviselőházi terme s annak egyes mellékhelyiségei már teljesen készen állanak, csak a miniszterek szobáiból hiányzanak egyes butorok. Tarkovich államtitkár rendeletére még július hó 16-án elzárták a közönség elől az új országházat, hogy a munkálatokat zavartalanul folytathassák. A márvány lepesőket újra kezdik csiszolni, valamint a lemállott aranyozott falakat is újra festik. A lifteknek felállításával már teljesen elkészültek. A háznagy hivatal még augusztus végével átköltözik az új házba és ezzel a Sándor-utcai képviselőházat bezárják. Az új országház előtti téren felállított két óriási vízmedenczét a napokban kipróbálták. E medenczék hivatva lesznek az új országház belsejét tiszta és hűvös levegővel ellátni. A két óriási szőkőkút működését a bizottság teljesen rendben találta és hivatalosan át is adta.

Aratás és kiegyezés.

Az ország legnagyobb részében learattak már, és mint már évek óta nem, gazdag áldás tölti meg a csűröket. Nemesak minden gabonaszem, de a kapás-növények is, sőt a hosszú ideig veszettnek hitt gyümölcs is buja eredményeket ígér. Valóban legfőbb ideje is volt már, hogy az Ég kegyesen tekintsen le reánk, miután éveken át mezőgazdaságunk inséges eredményeivel kellett megelégednünk. De ezeknél az inséges eredményeknél meg súlyosabban hatott Magyarországra a gazdasági depressio és a bizonytalanság, mely a monarchia másik államához való kétes vonatkozásainkból keletkezett. Mert minden kezdeményezés megbénítottnak, a tőke bizonyos mértékben terméketlennek látszott nálunk, minthogy hiányzott minden vállalkozási szellem. És mily csodálatos, a kitűnő aratás — úgy tetszik — odaát Ausztriában is furcsa fordulatot idézett elő; a hangulat, a kiegyezést véglegessé tenni, mind kedvezőbb lesz, ha nem is hizeleghetünk magunknak azzal, hogy odaát hirtelen őszi jóakarattal keletkezett irántunk. Egy kis irigység még mindig keveredik a fitogtatott nagyobb előzékenységbe, vagy egész egyszerűen úgy számítanak odaát, hogy Magyarország, miután aratásáért tőkét takarít be, most már

TÁRCSA.

Folyam partján.

Ring a folyam habja,
Lágy szellő ringatja.
A napsugár csókjaiba'
Fürdik fehér arca.

A folyam partjára
Hull néhány fa árnya.
Onnan dob egy ifju horgot
S a szerencsét várja.

Jönnek is a halak,
Körüle szaladnak;
Letépi a csalétket, és
Horga — üres marad.

Tűz az ifju másat
S Isten tudja hányat.
De nem kedvez a szerencse
S boszuja feltámad.

Tűz még egy utolsót,
Sikeres az sem volt,
S haragjába' a habokba
Dobta be a horgot.

Ros-z kedvel szívébe'
Haza felé tére,
S lám. utjában, kinn a korzón,
Több volt szerencséje.

Történt, mit nem remélt,
Ő sem tudja, mikép:
Egy kis lánynak horog nélkül
Fogta meg a szívét.

Bedéné Bartók Stephania.

Csókot kértem . . .

Csókot kértem egy kis lánytól;
Azt felelte, hogy: majd máskor.
Pedig tudom, adott volna,
Ha a világ meg nem szólna.

De olyan a világ nyelve,
Ki tudj' még mit nem beszélne,
És meghalna az a lányka
Szégyenebe', bánatába'.

Eszteendőre már nem bánom,
Vénasszony nyelv bárhogy járjon;
Nem lesz akkor immár szégyen,
Ha csókol a feleségem.

Sajka-dal.

Szép holdas est van, a folyó partján
Kikötve vár ránk kis csónakom.
Csendes a vizsín, halk szellő susog;
Jójj csónakázni, szép a gyalom.
Fűmle dal' a parti bokorban,
Száll szellő szárnyán az illat-ár.
Jer, álmodozzunk a habok fölött;
Jer, édes angyal, a sajka vár.

Mindenki alszik, csendes a vidék,
Nem nézhetnek ránk irigy szemek.
Felettünk Isten és angyalsereg,
S reánk örködve tekintenek.
Mig kicsiny sajkánk' lágyan ringatja
Majdan a hullám velem s veled:
Átal ölelek karjaim téged
S eldalolom hű szerelmemet

Falusi dráma.

Hollószárnyát széjjel teríté az este,
Az őszi vidéket feketére festve;
Elnémult a falu, minden alszik mélyen.
A korcsma ablaka világol csak épen.
Hajh, de az is csendes, álmos a csaplárja;
Ásítózva nézi, hogy nincs vendég má'ma . . .
Fagygyertya lángja busan fel-fel lobban;
A cigány meg alszik az egyik sarokban . . .

Tizenegyet ütött a falu tornyában;
Egyszerre zaj támad az ivószobában.
Csikorog az ajtó, halvány férfi lép be,
Rádobja zekéjét a rossz asztalvégre
S felkiált mogorván: „He! nincsen itt senki!?”
Van egy-két forintom, el akarom tenni.
Mójsi, ebredj! Hallod? Kiszáradt a torkom;
Mozdulj, mert a lelket mindjárt beléd fojtom.

Czigány, ne aludjál, azt az irgalmadat,
Nem hull a nyakadba, ne támaszd a falat.

bőkezűbb vevője lesz az osztrák iparcikknek A tartománygyűlések persze, már ahány még együtt van, nem mulasztják el a többiek kérését határozatokkal megerősíteni, melyek lelkére kötik a minisztériumnak, hogy a vámsorompók felállításától se ijedjen vissza, ha a kiegyezést az osztrákoknak tetsző alakban nem lehet megkötöni. Minket ez az elhangzó kiabálás épp oly kevésbé érint, mint a korábban erőltetett látma. Magyarország és Ausztria vezető államférfiainak megállapodásai, kik most ismét közös tanácskozásokat tartanak Ischlben, nemsokára befejezést érnek, s alkalmasint azt a közép geometriai arányszámot eredményezik, mely a monarchia két allama közt az állandó érdekarányt képviseli. Hogy a tanácskozások eredményei minő fogadtatásban részesülnek majd a reichsrathban, az az osztrák miniszterelnök diplomatizáló művészetétől függ, ki most akar közlekedést létrehozni a németek és csehek közt. Eleg szomorú, hogy oly kérdések, melyek a monarchia nagyhatalmi állását kifelé is illetik, csak kicsinyes nemzetiségi hiúságok elintéztettségéből találhatják meg eldöntésüket. Nekünk azonban nem szabad további sorsunkat parlament zavaroktól függővé tenni, melyek Ausztriában uralkodnak s melyek végét, legalább rövid időn belül, előre látni nem lehet. A szerencsés aratás által most megkaptuk az eszközöket arra, hogy a gazdasági működés nagyobb területén a saját lábunkon állhassunk. Használjuk ki ezeket az eszközöket, mozdítsuk elő iparunk fejlődését: az erősebb szomszédal Ausztria mindig szíves örömet fog egyezésre lépni.

Vegyes hírek.

— **Lapunk t. olvasóit kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen beküldeni sziveskedjenek.**

— **Hymen.** Mindig örömmel adunk hírt az ifju szívek igaz vonzalmából keletkező édes frigyekről, s most, midőn egy újról tehetünk említést, azt annál szívesebben közöljük, mivel lapunk szerkesztő társának, közéletünk köztisztelőjének és szeretetben álló előkelő tagjának: dr. Magyar Károly nyug. vármegyei főorvos, takarékpénztári igazgató és kedves neje Ludwig Berta szeretett bájosa leánya Jolánka eljegyzéséről szól, ki f. hó 27-én váltott jegyet Bursik Béla Mv. mérnökkel. Fogadják az örömszülők s az ifju pár legszívesebben üdvözlétüket s legjobb kívánatainkat.

— **A termés kitünő.** Hála Istennek, ezt halljuk, látjuk vármegyénkben általában, ahol elemi csapások nem pusztítottak. A gabona-felek különösen szépek, a buza, rozs sulyos, pompásan megerett. A kukorica is sok helyen kitünően áll; de ahol a nagy esőzések miatt nem kapálhattak kellő időben, mint pl. a Szarazvám-

völgy s a Székasmente lapályosabb részein, bizony még sok kívánni való van. A szőlő gyönyörűen fejlődik, s ha jó idő jár, jó feltermést adhat Gyümölcs nagyon kevés van. Takarmány jó és elegendő, ahol a viz el nem iszapolta.

— **Halálozás.** A fiatal szülőkét mély bánatba ejtve, Török György vármegyei főállatorvos csecsemő leánykaja fogzás következtében elhalt. A megnyilatkozott nagy részvét nyújtson vigaszt a lesújtott szülőknek.

— **Tűzhalál.** Győrfi György vármegyei központi házi szolgálta két kis gyereke a napokban rövid időre magára maradt a lakásban és a kisebbik, egy 2 éves ártatlan leánya, közel mászván a nyitott tűzhez, szoknyácskaja lángot fogott, s mire a nagyobb gyerek hívására a kétségbeesett anya elősietett, a kis Anna annyira összeégett, hogy pár órai szenvedés után szülői legnagyobb fájdalmára meghalt.

— **Napszurás** érte a napokban Szilágyi Károly vajdasági illetőségű marosportusi utkaparót és pedig oly nagy mértékben, hogy elméjében egészen meghabborodott. A fiatal, eleterős férfit beszállították a vármegyei kórházba.

— **Marosujvárt** oly élénk fürdői élet van, amió régtől volt. Budapestről, Kolozsvárról, Marosvásárhelyről s városunkból előkelő, kedves társaság gyűlt össze. A gőzfürdővel egybekötött meleg sósfürdő bámulatos hatása mindenféle csúsz bajban. Jó és olcsó lakás, kitünő élelmezés levén kapható mindez természetesen csak fokozza a jó kedvet.

— **Gyermek-menedékhely a székelyföldön.** Szell Ignác belügyi államtitkar Ruffi Pál orsz. gyűl. képviselővel Marosvásárhelytől időzött, hol egy népes értekezleten Ruffi fejtegette a menedékház tervét, mely szerint egy 2800—3000 gyermek befogadására szolgáló menhely létesíttetnék. Az esetleg még ez év folyamán feleltendő intézet Marosvásárhelytől csak központját képezne az egész intézménynek, fióktelepei pedig a közeli falvakban lesznek elhelyezve. Ugyane célból Szell államtitkar Sepsiszentgyörgyön is volt, hol a már létező fiu-arvaházat megtekintette és a gyermekmenhely létesítése érdekében szintén értekezett a vármegye vezetőivel.

— **A Hadik-huszárok jubileuma** f. hó 26-án fényes ünnepség között folyt le Aradon. 1702-ben, a spanyol örökösödési háború alatt lett az ezred I. Lipót alatt ghimesi gróf Forgách Simon által felállítva, s már ugyanazon évben Strassburg mellett a francziák ellen kitüntette magát; 3 év múlva pedig Savoyai Jenő herceg a hadsereg egyik legjobbjának nevezte. Azóta 400 csatában és ütközetben vett részt az ezred s különösen Hadik András vezérlete alatt szerzett óriási hírnevet, midőn Nagy Frigyes porosz király hadai mögött Berlinbe tört, azt elfoglalta, megsarcolta s az ellene siető poroszokon átvágva magát, diadallal tért vissza, Mária Terézia királynőnknek is 12 pár kesztyűt vivén ajándékba. Fényes haditetteket mutatott fel e híres ezred a szabadságharc alatt is, a vitézség

csodáit mutatva fel, ugy 1859-ben és 1866-ban Olaszországban. Ez utóbbi hadjáratban résztvett Krismanits Vilmos, jelenleg körünkben közszeretben élő nyug. honvéd alezredes is, mint hadnagy és főhadnagy, ki szintén megjelent régi bajtársai körében, a most 3-ik számot viselő Hadik-huszárok ünnepélyén. Kivüle még gróf Busseul Henrik, jelenleg Haportouban lakó nagybirtokos is tagja volt, mint főhadnagy, e híres ezred tisztikarának. A 200 éves jubileum fényével, pompával és igazi lelkesedéssel folyt le. Schwitzer Lajos tábornagy hadtestparancsnokon kívül 4 tábornok és számos tiszti küldöttség, az ezred több veteránja, Arad vármegye és város tisztikara, előkelősége és polgársága vett részt a tábori isteni tisztelettel kezdődött ünnepélyen, melyen Csak Cirkék minorita rendfőnök mondott misét. Azután Lázár Frigyes ezredes tartott lelkes beszédet, a trón és haza védelmére hívta fel a hírneves ezredet. A mise után pompás díszszemle kápráztatta az ezerekre menő nézők szemét; a föld megrázkodott, midőn a huszárok kivont karddal, egetverő hurrah kiáltással egy nagyszerűen sikerült támadást mutattak be. Delután löverseny, este 7 órakor díszbéd következett s a feledhetetlen ünnepélyt fényes bal fejezte be. Ő Felsége s a hadsereg legfőbb vezetői üdvözölték a kitünő huszárokat. Az egész ünnepély kiválóan magyaros, lelkes jellegű volt. Krismanits Vilmos alezredes régi pajtásai s az ifjabb nemzedék egyaránt kitüntető szíveséggel és barátsággal fogadták, amint hogy méltán ki is érdemelte a csataterén és bekeben egyaránt kiváló szolgálataival és tehetségével.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** figyelmezteti kerületének kiveteli cégeit, hogy tekintettel a gabonaforgalom akadálytalan lebonyolítására, igyekezzenek tömegáruikat még a gabonaszállítási idény beálta előtt eszközölni, mivel a vasut üzletvezetősége ez időben első sorban a gabonaszállítás igényeire lesz tekintettel s ennek következtében egyéb tömegáruk részére kocikat csak viszonylag augusztus hó végéig előreláthatólag csak igen korlátozott mennyiségben fog rendelkezésre bocsáthatni.

— **A kis halott csókja.** Egy németországi falucsakában meghalt a fazekas kis gyermeke. Egy örízetlen pillanatban ráömlött egy lábas forró tej és attól néhány óra múlva meghalt. Az anyja kevéssel a temetés előtt megcsókolta a kis halottat. Ettől nagybeteg lett és vérmergezésben meghalt. Kis halott gyermeke mérgezte meg.

— **Lenyelt fogazat.** Hamis fogisor volt természetesen, s egy bécsi fiatal ember járta meg vele. Dr. Hansy tartott az eset felől előadást az orvosok egyesületében. A harminczéves fiatal ember a Klinikán jelentkezett nála, s elpanaszolta neki, hogy az elmúlt éjjel lenyelte a fogisorát. Szinte el sem hitte neki a dolgot, mert éppenséggel nem látszott meg rajta a malőr. Nyelni mindent jól tudott és sem szondával, sem Röntgen-sugárral való vizsgálat nem vezetett semmiféle eredményre. De elmúlt néhány nap, s akkor jelentékeny rosszabbodás állott be a fiatal ember állapotában. Akkor már mind kellemtlenebbül előállottak a nyelési zavarok; görcsös fájdalmai voltak a betegnek, s a vége az lett, hogy nem lehetett kikerülni az operációt, annál is inkább, mert nagy láz és legesőgyuladás is jelentkezett. De a helyzet roppant nehéz volt, mert az orvos nem tudta, hogy hol operáljon, nem tudta bizonyosan, hogy merre van az idegen tárgy, amely a szenvedést okozza. A lenyelt fogazatnak nagyon mélyen kellett feküdnie, s éppen azért szánta rá magát dr. Hansy, hogy a gyomron át végzi az operációt. A műtét sikerült, de rendkívüli nehézségekkel. A fogazat nem feküdt elég mélyen ahhoz, hogy a gyomron át elérhették volna. Annyira tagítani kellett tehát a nyílást, hogy kézzel meg lehessen fogni a fogsort. A hamis fogsorok tulajdonosainak intó példaul szolgálhat az eset.

Apróságok.

Elmés kérdések és feleletek. Mi különbség van egy mogorva ember kukoricahántása és egy elhült rántotta közt? Az első rideg hántás, a második hideg rántás. — Mi a különbség a motívum és Lueger között? A motívum: indok; Lueger meg undok. — Mit csinál az, ki szövetrüháját leveti? Szövetkezik.

Barátnék közt. — Tehát Arabella végre mégis csak férjhez ment? — Dehogyan ment. Szaladt, rohant.

Magyarazat. — Lehetetlen megérteni, mi az az örökkevalóság! — Kérlek, ha például sétára készülsz a feleségeddel és azt mondja a feleséged, hogy öt perc múlva készen lesz.

Megkülönböztetés. — Ez a Hajós már megint tévedést követett el. — Mond csak bátran, hogy baklövés... — Nem mindegy az? — Már hogy volna mindegy!... Nézzed csak, ha kávéházba mész egy ócska ernyővel, ott hagyod, és egy újat visesz el, az tévedés; de ha új ernyőt hagysz a kávéházban és ócskát visesz el helyette, az bizony baklövés.

Nem aludni jöttem, aludtam eleget.
Húzd rá a nótámat, azt a keserveset!...
Megfizetek érte, nem kívánom ingyen.
S ha én meg nem tudnék, megfizet az Isten;
Csak huzzad! Csak huzzad... keserű a lelkem...
Bánatom, keservem hátha elfelejtem!?

Ne sajnáljad a hurt, ne bánd, hadd szakadjon!
Huzzad, hogy a kőből is vérkönnny fakadjon!...
Lehajtja a fejét két izmos karjára,
S felsír a hegedű szomorú nótája...
Hallgatja szomorú, könnytől ázott szemmel.
„Huzzad öreg! Huzzad... messze még a reggel!
Utójára hallom bánatos nótádat...
Holnap már... Holnapig tán megöl a bánat.

Enyém volt hét falu legeslegszebb lánya,
Én voltam a határ legelső gazdája...
S most... Most mivé lettem! Elhagyott az Isten.
Maholnap zsidóé s cigányé lesz minden...
Hej, ha azt az urfít kezembe kaphatnám,
Nem járna ő többet más asszonya után;
Izzé-porrá törném, felkötém egy fára
Ijesztő csóváznak, hogy mindenki lássa...

Ő üldözte sirba, akit úgy szerettem;
Koreszmázó, kárhozott csak miatta lettem...
Éppen ma egy éve... Szegény feleségem!...
A vásárba mentem az előtti éjen.
Az urfi delután, hogy nem valék otthou,
Nem állotta meg, hogy házamba ne rontson;
De Julis hú nő volt, nem hajtott az ur'ra,
S üldözője elől beugrott a kutba...

Ott lelték este az itató cselédek;
S azóta mitsem ér nekem már ez élet...

Huzzad Peti! Huzzad! Sirjam ki magamat,
Legárvább én vagyok a kerek ég alatt...
És a cigány huzta szomorúan, búsan;
Nem is vették észre, hogy egy új vendég van,
Hogy nyílt az ajtó és belépe rajta,
Átázva, vizesen, valami ur fajta.

Nem ismerhette fel a most jött Pál gazdát —
Mert ő tenyerébe hajtá könnyes arcát —
S bátran lépett beljebb, egész a középbe
S ott lehuza magát egy rozoga székre...
Felpillant a gazda, s mint bősült oroszlan,
Bánatot, poharat asztal alá dobván,
Rémes, sáppadt arccal tört az új vendégre,
Csillagos bicskája megvillant kezébe'.

„Itt vagy hát, te gyilkos, életemnek átka?
Ütött a végórád, készülj a halálra! —
Zsidó s cigány, látva a dolog fordultát,
Ajtón s ablakon át hordják a sátorfát.
Az urfi — mert ő volt — elsáppad, elkékül,
S hirtelen pisztolyt ránt elé a zsebéből;
S hátrál az ajtóhoz, de Pál utját állja,
A megdühödött farkas nem rémesebb nála.

Eldördül a fegyver, találva a gazda,
De meg sem látszik a halálos seb rajta;
Ereje sem gyengül, és kesének éle
Megleli az utat az urfi szívébe.
Földre hull ez széles, tátongó sebével;
S Pál még fojtogatja végső erejével,
Mignem ő is eüld, s a füstös szobába
Holtak felett lobog a gyertya világa...

Tolvaly Géza.

Lánykérőben. Bankár: Ah, ön a leányomat kéri?... Tudja-e, hogy egyetlen leányom?! — Kérő: Tudom... Nem is kérek többet, csak egyet.

Bölcs felelet. Tavitó: Miért kérjük az imádságban csak a mindennapi kenyeret s mért nem kérünk például mindjárt egy egész hétre valót? — Zsuzsika: Mert akkor a hét végére megszaradna.

A javíthatatlan. Fogadjunk, hogy a Sieder jön be a löversenyen elsőnek. — Veled nem fogadok, mert ha vesztesz, nem szoktál fizetni! — Nos, fogadjunk, hogy ha vesztesz, hát fizetek.

A hatás. Nos, hogy tetszett a szindarabom ebben a kánikulában? — Nagyon jótékony hatása volt. — Hogy-hogy? — Hát mindenkit lehűtött.

Ájulás-fokozat. A fiatal ferj: A feleségem ma megint ájulásba esett. — A jó barát: És nagyfokú volt az ájulás? — A fiatal ferj: Bizony. Egy háromszáz forintos bundáról volt szó.

Közgazdaság.

A rétek tavaszi gondozása.

Ha réteinket a szántóföldön természetesen takarmánynövényekhez hasonló ápolásban részesítenénk, úgy a termelési, mint az értékesítési viszonyok tekintetében egészen más eredményeket érünk el, mert köztudomású, hogy a jó rét adja a legégszesebb, legjobb és viszonylag legolcsóbb takarmányt. Kérjük azonban, hogy vajon hány oly gazdaság van Magyarországon, ahol valami gondot a rétek ápolására is fordítanak? Nincs esztendő, hogy e kérdést lapunkban ne szellettünk, de sajnos, úgy látszik, minden törekvésünk meddő marad. Ismételt felhívjuk tehát gazdáink figyelmét a rétgondozás okzerű szabályainak figyelembevételére; hiszen saját érdekekben áll, hogy az adott tanácsokat megiszveljék.

Azt mondják, hogy a rétek fogasolása káros hatású. Hogy ezen állítás téves voltát beigazolhassuk, hivatkozunk a németországi gazdákra, akik nemcsak hogy rendszeresen használják évek óta a közösleges fogasolást, hanem minduntalan azon törik a fejüket, hogy micsoda oly retmélő eszközt találjanak ki, amely még a közismert Lacke-fele réborona munkáját is jobban pótolhatná. Tapasztalásból is mondhatjuk, hogy a fogasborona nem árt a réteknek, különösen a mi túlnyomóan száraz tekvésű réteinknek, mert azzal meglazítjuk az összetömődött talajt, megkönnyítjük a víz és levegőnek a földbe való jutását, elősegítjük a gyökerek fejlődését, növeljük a füvek bokrosodási képességet, lassítjuk a talaj gyors kiszáradását, s megkönnyítjük az oldott trágyanemek beszivárgását. Különösen fontossággal bír a réboronának ezen legutóbbi hatása, mert jól tudjuk, hogy a réteken nem annyira az istállótrágya, mint inkább a káli- és foszforsavdús műtrágyák nyerne alkalmazást, amelyek hatásának eredményre jutása céljából mellőzhetetlen a fogasborona.

A rétek tavaszi gondozásához tartozik az annyira káros legeltetés mellőzése is, mert a legelésző állat a szó teljes értelmében agyon sanyargatja a fűvet, ez javarészt kipusztul, s helyét az értéktelen gyomok foglalják el. Nem szabad tehát tűrnünk a rétek tavaszi legeltetését, mert ez igen megboszulja magát.

A mély mivélés és intenzív gazdálkodás előnyei.

A magyar gazdaközönség nem igen akarja belátni, hogy a talajnak mélyebb mivélése micsoda előnyökkel jár s azért bizony az ország nagy részében még ma is silány ekéket s hitvány és rosszul táplált ökröket látunk. Nem felesleges tehát e kérdéssel ismételtlen is foglalkozni s kísérleti adatokkal rámutatni a mély mivélés előnyeire.

Az alábbi adatokat francia forrás után Spanyolországban végzett kísérletekből merítettük, ahol ma már szinten terjedőben van az intenzív, belterjesebb gazdálkodás, s ahol a mély mivélés és a trágyafelek helyes alkalmazásával ugyancsak szép eredményeket értek el, dacára annak, hogy az eghajlat szárazabb, mint a miénk és csapadékokban szegényebb.

A kísérleti terület 24 parcellára osztott s a mivélés és trágyázás hatását következő viszonyok között tanulmányozták:

1. A szántás négy különböző mélységre történt és pedig 12, 20, 30, 40 cm.-re. 2. Vetettek szórva és sorba, és egybekötötték ezen vetéseket a 40, 30, 20 és 18 cm-es sortávolságokkal. 3. Trágyául alkalmaztak hekt. ként 400 kg. szuperfoszfátot, 200 kg. klórkáliumot és 200 kg. chilisátrómot. Ezek mellett négy különböző mélységre művelt parcella trágyázatlan maradt. A termés megmértett minden parcelláról, amely nagyon érdekes eredményeket tekintünk meg az alábbiakban.

1. A trágyázott parcellák termésének átlaga a szántás által következőleg befolyásoltatott:

Szántás-mélység	szem	szalma
12 cm.	17-78 hl	37-78 q.
20 "	18-63 "	39-17 "
30 "	20-45 "	41-42 "
40 "	21-96 "	43-24 "

E szerint tehát egy és ugyanazon trágyázás mellett a 40 cm. mély mivélés javára esett természetesen szemben 4-18 hl. szalmában 5-46 kg., ami megfelel 23-6% szem- és 14-4% szalmatöbbletnek. A trágyázatlan parcelláknál is a mély mivélés javára jelentékenyebben nagyobb a többlet.

2. Figyelemmel voltak azután arra is, hogy a sortávolság és műtrágyázás minő befolyással volt a termés eredményére.

Szóróvetés	szem	szalma
8-24 hl.	21-39 hl.	45-90 mm.
18-55 q.	19-71 hl.	46-91 mm.
40 cm. sortávól	szem	szalma
30 cm. sortávól	szem	szalma
20 cm. sortávól	szem	szalma
18 cm. sortávól	szem	szalma

Ellemben a négy trágyázatlan parcella a következő terméseket adta:

	szem	szalma
12 cm. sortávól	5-60 hl.	15-34 kg.
20 cm. sortávól	7-50 hl.	17-15 kg.
30 cm. sortávól	9-60 hl.	20-10 kg.
40 cm. sortávól	10-26 hl.	21-16 kg.

A mély mivélés előnye tehát itt is szembeötlő mindent, de különösen szembe ötlő a műtrágyázás alkalmazása által elért jelentékenyebb eredmény. A trágyázás által ugyanis a termés-átlag 11-49 hl. maggal és 21-64 kg. szalmával növekedett. És pedig:

	átlag termés
A trágyázott parcellák	szem szalma
A trágyázatlan "	19-73 hl 40-30 mm.
A trágyázás javára esik	8-24 " 13-73 "
	11-49 hl. 26-60 mm.

Ezen adatok nagyon is szembeötlően mutatják a mély mivélésnek műtrágyázással karöltve való hasznát, ami különös értékkel ezen kísérleteknek azért is bír, mert Andalusia forró éghajlata talán még a mi klímánknál is szárazabb. Különös a dologban csak az, hogy e kísérletnél a szóróvetés mutatkozott legelőnyösebbnek, aminek magyarázatát adni ez idő szerint nem is tudjuk, s mindenesetre további kísérletre lesz szükségünk e kérdés eldöntése céljából. Ékesen bizonyítják azonban e kísérletek a mély mivélés és műtrágyázás hasznát, s már ebből kifolyólag sem ajánlhatjuk eléggé azoknak alkalmazását gazdaközönségünknek.

Szerkesztői üzenet.

Mese-kislány szerzője keressen fel bennünket a kiadóhivatalban.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Eladó ház.

Malom-utcai és új-utcai sarokház, mely áll 3 szoba, konyha, pincze, kamarából, istállóval és kerttel, szabad kézből eladó, — értekezhetni ugyanott.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár p.t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Sz. 1793—1902.

tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonata.

A balázsfalvi kir. bíróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina nagyszabonyi tak. és hitelintézet végrehajtónak Popa Juon és társai végrehajtást szenvedők ellen 618 kor 30 fillér s jár. iranti végrehajtás ügyében a farkastelki 140 számú tjkvben A + 1 r. sz. 300-2 hr. sz. ingatlanokra 13 kor., a 2 r. sz. 317, 318 hr. sz. 374 kor., a 3 r. sz. 481 hr. sz. 44 kor., a 4 r. sz. 530 hr. sz. 12 kor., az 5 r. sz. 588 hr. sz. 56 kor., a 6 r. sz. 630 hr. sz. 27 kor., a 7 r. sz. 768 hr. sz. 120 kor., a 8 r. sz. 769 hr. sz. 50 kor., a 9 r. sz. 856 hr. sz. 77 kor., a 10 r. sz. 1056 hr. sz. 51 kor., a 11 r. sz. 1248, 1249 hr. sz. 20 kor., a 12 r. sz. 1336 hr. sz. 22 kor., a 13 r. sz. 1721 hr. sz. 28 kor., a 14 r. sz. 1871, 1872, 1873, 1876, 1877 hr. sz. 161 kor., a 15 r. sz. 2075 hr. sz. 13 kor., a 16 r. sz. 2081, 2082 hr. sz. 163 kor., a 17 r. sz. 2130 hr. sz. 148 kor., a 18 r. sz. 2220 hr. sz. 22 kor., a 19 r. sz. 2233 hr. sz. 78 kor., a 20 r. sz. 2324 hr. sz. 29 kor., a 21 r. sz. 2427, 2428 hr. sz. 118 kor., a 22 r. sz. 2729, 2730 hr. sz. 139 kor., a 23 r. sz. 3070 hr. sz. 4 kor., a 24 r. sz. 3095 hr. sz. 103 kor. a 25 r. sz. 3451 hr. sz. 45 kor., a 26 r. sz. 3454 hr. sz. 26 kor., a 27 r. sz. 3699 hr. sz. 36 kor., a 28 r. sz. 3814 2, 3815 2 hr. sz. 8 kor., a 29 r. sz. 3816 1 hr. sz. 11 kor., a 30 r. sz. 3887 hr. sz. 166 kor., a 31 r. sz. 3896/2 hr. sz. 10 kor., és a 32 r. sz. 4047 hr. sz. 260 korona megállapított kiküldési árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 18-ik napján d. e. 10 órakor Farkastelke község előjáróságán tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik az Albina nagyszabonyi tak. és hitelintézet végrehajtó kivételével kötelesek az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Balázsfalván, 1902. évi május hó 28-án.

Enyedy Lajos,

kir. ít. táblai bír.

392 1—1

Sz. 1873—1902.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Luka Togyer felgyógyi lakos végrehajtónak Csora Juana ferj. Bobaila Todor l. Mafteje felgyógyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 68 kor. 36 fill. tőke és jár. iranti végrehajtás ügyében a felgyógyi 162 sz. tjkvben foglalt A + 2—19 r. sz. ingatlanokból végrehajtást szenvedőt illető felerész jutalékára 977 korona becsárban az árverés elrendeltetik, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1902. évi augusztus hó 22-ik napján d. n. 3 órakor Felgyógy község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tlkvi hatóságól

Nagyenyeden, 1902. évi április hó 4-én.

Weiner,

kir. aljárásbír.

391 1—1

Somatose

oldha'ó husfehérnye
a hus tápanyagát tartalmazza (tojás fehérje és só) majdnem izetlen könyvszenyőoldható por alakban a lehető legjobb erősítő szer gyenge, a tápalkorában visszamaradt egyenlőnek — mellbetegségek, idegbetegségek, gyomorbetegségek, — gyermekbetegségek, fogól körében szenvedő gyermekeknek, gyöngülőknek.

VAS-SOMATOSE
alakjában pedig különösen Sáporkban szenvedőknek orvosiilag ajánlva

Somatose o nagy mértékben emeli az étvágyat.
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában Csak eredeti csomagolásban valódi.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozására szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelteik. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Használt kerékpár jó karban olcsó áron eladó.

Megtekinthető Tóth utca 1. szám alatt (a tövis-utcai hid mellett). Értekezhetni ugyanott 12—2-ig és este 6—8-ig.

Egy kisebb szalmakazalozó-gép 4-es vagy 6-os cseplőhöz eladó. Egy évig volt használatban. Bővebbet Batori Jenőnél Szabadkán.

